

[Nørskov.]

været forsigtig paa dette Omraade, særlig synes jeg, Rigsdagen har været for forsigtig med Hensyn til Tillægslaan til de gamle Brug, thi efterhaanden som Husmændene er blevet rodfæstede og har faaet deres Jord i Kultur, har de fleste af dem følt en naturlig Lyst og Trang til at udvide deres Bedrift, hvilket kun er godt og glædeligt. Her synes jeg, vi kan imødekomme deres Ønsker i større Udstrækning, end det hidtil er sket, og jeg finder derfor, det er ret og rigtigt, at Partiet Venstre stiller Forslag om at forhøje Maksimumsgrænsen for de gamle Brug op til 12 000 Kr., thi medens Tillægslaan til Erhvervelse af mere Jord, til Opdyrkning af raa Jord og til Udvidelse af Stald- og Ladebygninger for Brug, der er oprettet efter Lovene af 1899, 1904, 1909 og 1914, hidtil ikke har kunnet forøge Laanesummen til mere end 9 000 Kr., foreslaar Venstre nu, ligesom vi for øvrigt tidligere har gjort, at Maksimumsgrænsen for Laan til disse Brug kan forhøjes til 12 000 Kr. Jeg kender mange Familier, hvis levende Ønsker det er at udvide deres Bedrift, dels ved Erhvervelse af mere Jord, dels ved Udvidelse af Bygningerne, i de fleste Tilfælde begge Dele, men de har hidtil vanskeligt kunnet gøre det, fordi Tillægslaanene har været for smaa. Jeg finder derfor, det er et berettiget Ønske, der ved dette Forslag opfyldes. Der er for mig noget glædeligt i at se, at Folk vil fremad. Der er Energi i saadanne Folk, og det bør Lovgivningsmagten tage al muligt Hensyn til, idet vi maa huske paa, at det er paa Arbejdsomheden og Virkelysten i Folket, at Landets sunde Trivsel beror.

Jeg vil derfor sige, at hvis det skulde ske, at vi ikke naar til en Overenskomst om hele Udstykningsspørgsmaalet i denne Rigsdagssamling, og Regeringen derfor nødvendigvis maa stille Forslag om Forlængelse af den gamle Husmandslovs Gyldighed, vil jeg varmt anbefale den højtærede Landbrugsminister at stille sig velvilligt overfor Venstres Forslag paa dette Punkt, saaledes at Laanegrænsen for de gamle Brug kan forhøjes op til 12 000 Kr. De Udtalelser, der allerede er faldet, giver mig Haab om, at Venstres Forslag her kan vinde Tilslutning. Jeg henviser til, at Socialdemokratiets Ordfører, det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre), udtalte sig i lignende Retning, og det er da mit Haab, at vi kan faa denne Bestemmelse gennemført, som efter

min Mening er baade berettiget og paa-krævet.

For øvrigt ser det jo ikke ud til, at det bliver let at naa til en Løsning af Udstykningsspørgsmaalet. Der er jo desværre meget, der skiller Partierne, og som det maaske bliver vanskeligt at overvinde. Socialdemokratiets Ordfører, det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre), var jo ikke meget forhandlingsvenlig. Jeg synes, den højtærede Landbrugsminister var mere forhandlingsvenlig. Jeg ved ikke, hvem af de to Herrer der faar Førerskabet i den kommende Tid, men jeg vil sige, at særlig det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) stod meget stejlt paa Ekspropriationsbestemmelsen, endskønt han maa vide, at hertil kan Venstre ikke give sin Tilslutning. Vi er Modstandere af Ekspropriationsbestemmelsen i Regeringsforslaget af flere Grunde. Vi er saaledes Modstandere af den, fordi Grundloven fastsætter som Forudsætning for Statens Ret til Ekspropriation af Jord, at det kræves af Hensyn til det almenes Vel. Men denne Grundbetragtning kan ikke gælde med Hensyn til at skaffe Jord til Oprettelse af mindre Landbrug, eftersom der stadig er stort Udbud af Jord, og under den Krise, Landbruget for Tiden er inde i, vil der sikkert blive endnu større Udbud af Jord; det slaar neppe fejl.

Den højtærede Minister nævnte for et Øjeblik siden adskillige Tal, der skulde vise, at Jordpriserne var meget høje. Nu vil jeg sige, at man kan jo altid let drage enkelte Eksempler frem. Mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, drog ogsaa Beviser frem forleden Dag, og det lykkedes ikke den højtærede Minister at rokke Spor ved de Beviser. Under den højtærede Ministers Tale saa jeg i Statistisk Aarvog for at komme til et Resultat om dette Forhold, der jo bliver diskuteret meget stærkt ikke alene her paa Rigsdagen, men ogsaa ude i Landet. Jeg tog Statistisk Aarvog for 1930, og den viser, at Gennemsnitssalgsværdien i hele Landet pr. Td. Hartkorn for bebygget Ejendom med 1 Td. Hartkorn og derover har været: i 1926 12 664 Kr., i 1927 11 301 og i 1928 11 124 Kr. Hvis vi saa tager den gennemsnitlige Salgsværdi for bebyggede Ejendomme med 12 Tdr. Hartkorn og derover, viser det sig, at den i 1928 var 10 413 Kr., i 1927 9 903 og i 1928 9 584 Kr. Ifølge denne statistiske Opgørelse er altsaa Ejendomspriserne her i Landet ikke stigende, men faldende, og jeg kan